

Roofvogeltellingen op Schouwen-Duiveland in de winters van 1996/97 en 1997/98

Rinus van 't Hof

Aan de reeks wintertellingen van roofvogels op Schouwen-Duiveland (29.198 ha) zijn weer twee seizoenen toegevoegd (zie ook van 't Hof 1996). De inventarisatie omvat geheel Schouwen-Duiveland, inclusief de kustlijn met Pijlerdam, Grevelingendam, Brouwersdam en Oosterschelde- en Grevelingenkust. Het onderzoek bestrijkt tevens de natuurreservaten van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, die bestaan uit naald- en loofbebossing, inlagen en kreken, de Boswachterij te Westenschouwen met de duinvalleien en zeeduinen, en het cultuurland, de karrevelden en de weidevelden in de poldergebieden met binnendijken. De telling bestreek ook de dorpsparken, tuinen en industrieterreinen.

De winter van 1996/97 was streng over het gehele land, in tegenstelling tot de zeer zachte winter van 1997/98. Alleen al hierdoor traden er aanzienlijke verschillen op in voedselaanbod en -bereikbaarheid, omdat een strenge winter gewoonlijk zorgt voor een forse toestroom van vogels uit Oost-Europa en Scandinavië. De voegeleTERS onder de roofvogels zijn dan goed af. Dit was goed te zien bij de Sperwer en het Smelleken waarvan de aantallen in 1996/97 duidelijker hoger lagen dan in de winter van 1997/98 (Tabel 1); de grote groepen Spreeuwen, Kramsvogels en Koperwieken zullen hiervoor niet zonder betekenis zijn geweest. Ondanks de slechte muizenstand in 1996/97 werden toch vrij veel Buizerds (en naar verhouding ook Ruigpoten) gezien. Blauwe Kiekendieven doken overal in de polders op, zij het in lagere aantallen dan gebruikelijk. De strenge winter van 1997/98 had ook gevolgen voor het aantal overwinterende Bruine Kiekendieven. Toch al een dun gezaaide vogel in de winter werden er slechts enkelingen gezien in december-februari 1996/97, tegen 4-5 in 1997/98 (Tabel 1). Deze vogels verbleven alle in de buurt van de broedplaatsen.

De warmere winter van 1997/98 ging gepaard met een iets gestegen muizenstand, wat in het voordeel van de muizeneters uitpakte (Buizerd, Torenavalk). De voegeleTERS, in het bijzonder de Sperwer, lieten een forse daling zien (kleinere toestroom vanuit Scandinavië?). Dat de Havik min of meer stabiel bleef, heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat deze een standvogel is en zich zodoende weinig verplaatst. Haviken worden nog het vaakst gezien langs de kustlijn en in de nabijgelegen bospercelen.

Van de schaarse roofvogelsoorten wordt de Visarend frequent gezien boven de Oosterschelde bij Neeltje Jans, boven de Roggeplaat en bij het Grevelingenmeer te Sirjansland (boswachter D. Fluijt). De Zeearend werd op 28 oktober 1997 bij Neeltje Jans gezien, en een jong exemplaar op 29 november 1997 boven de Veermansplaat

in het Grevelingenmeer. De Zwarte Wouw betrof een exemplaar op doortrek boven Zierikzee. Van de Rode Wouw werden adulte vogels gezien boven Dijkwater (21 september 1997) en over Kerkwerve richting Ouwerkerk (19 oktober 1997). Slechtvalken hielden zich voornamelijk langs de kustlijn van Schouwen-Duiveland op. Hier zitten ook de meeste wad- en watervogels. Het aantal overwinteraars is al vijf jaar lang min of meer stabiel. De vogels zijn waarschijnlijk afkomstig uit Fenno-Scandinavië.

Tabel 1. Aantal getelde roofvogels per maand op Schouwen-Duiveland in de winters van 1996/97 en 1997/98. *Number of raptors counted on Schouwen-Duiveland in the winters of 1996/97 and 1997/98.*

Maand 1996/97 <i>Month 1996/97</i>	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt
Wespendief <i>Pernis apivorus</i>	4	1	0	0	0	0	0
Rode Wouw <i>Milvus milvus</i>	3	1	0	1	0	0	1
Zeearend <i>Haliaeetus albicilla</i>	0	0	0	0	0	0	0
Bruine Kiekendief <i>Circus aeruginosus</i>	17	4	4	2	1	1	11
Blauwe Kiekendief <i>C. cyaneus</i>	5	8	11	15	19	16	9
Havik <i>Accipiter gentilis</i>	5	1	0	0	0	0	1
Sperwer <i>A. nisus</i>	21	34	36	59	48	38	17
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	32	37	41	49	58	47	22
Ruigpootbuizerd <i>B. lagopus</i>	0	1	2	5	3	2	1
Visarend <i>Pandion haliaetus</i>	1	1	0	0	0	0	0
Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>	31	48	62	66	86	69	32
Smelleken <i>F. columbarius</i>	4	7	11	14	18	15	7
Boomvalk <i>F. subbuteo</i>	8	4	0	0	0	0	0
Slechtvalk <i>F. peregrinus</i>	1	4	4	2	2	3	4

Maand 1997/98 <i>Month 1997/98</i>	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt
Wespendief <i>Pernis apivorus</i>	3	0	0	0	0	0	0
Rode Wouw <i>Milvus milvus</i>	1	2	0	0	0	0	0
Zwarte Wouw <i>M. migrans</i>	1	0	0	0	0	0	0
Zeearend <i>Haliaeetus albicilla</i>	0	1	1	0	0	0	0
Bruine Kiekendief <i>Circus aeruginosus</i>	19	8	6	5	4	4	12
Blauwe Kiekendief <i>C. cyaneus</i>	0	4	9	10	12	11	10
Havik <i>Accipiter gentilis</i>	1	1	0	2	0	0	0
Sperwer <i>A. nisus</i>	23	28	30	33	29	28	14
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	37	41	54	65	77	55	48
Ruigpootbuizerd <i>B. lagopus</i>	0	1	2	2	2	2	1
Visarend <i>Pandion haliaetus</i>	1	0	0	0	0	0	0
Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>	42	68	74	89	90	71	32
Smelleken <i>F. columbarius</i>	1	9	11	11	13	8	4
Boomvalk <i>F. subbuteo</i>	7	2	0	0	0	0	0
Slechtvalk <i>F. peregrinus</i>	3	3	2	2	2	3	3

Dank

De leden van de VWG Schouwen-Duiveland verleenden actieve medewerking. Vele anderen gaven hun meldingen per brief of telefoon door. Zonder hun hulp waren de tellingen niet gelukt. Hun aanwezigheid zorgt tevens voor aandacht voor en bescherming van roofvogels.

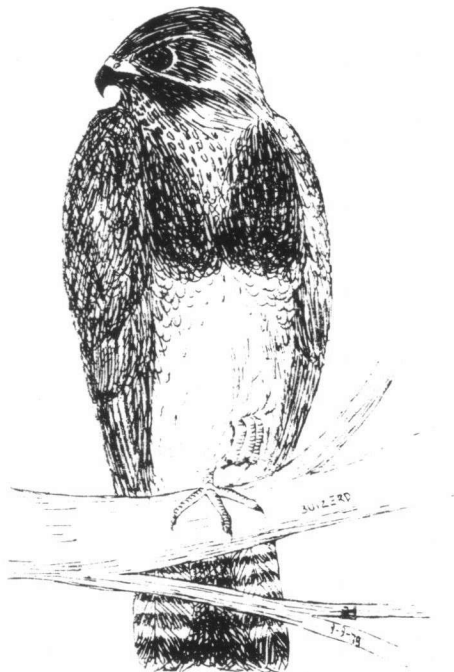
Summary: Raptor counts on Schouwen-Duiveland in the winters of 1996/97 and 1997/98

Monthly counts of raptors on Schouwen-Duiveland (29.198 ha) in the southwestern Netherlands were carried out from September through March. Numbers fluctuated in response of the severity of the winter (severe winter of 1996/97 resulted in larger than average numbers of Hen Harrier, Sparrowhawk and Merlin, and smaller than average numbers of wintering Marsh Harriers) and food availability (1996/97 poor vole season, 1997/98 slightly better). The number of wintering Peregrines has been more or less stable during the last five years.

Literatuur

van 't Hof R. 1996. Roofvogeltellingen op Schouwen-Duiveland in de winter van 1995/96. De Takkeling 4(3): 46-47.

Adres: Esdoornstraat 15, 4306 AG Nieuwerkerk.

Volwassen Buizerd in rust (Tekening: S. Hoornveld)